

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تعهد اصالت و رعایت حقوق دانشگاه

اینجانب مینا عسگری دانشجوی رشته فرش، گرایش طراحی، دانشکده فرش با شماره ۹۱۱۳۱۷۰۴ دانشجویی نویسنده ی پایان نامه ی: شناسایی، ریشه یابی و احیاء طرح و نقش قالی شاهسون بغدادی (ارائه یک اثر طراحی مبتنی بر موضوع) مسئولیت صحت و اصالت تمام مندرجات پایان نامه ی تحصیلی خود را بر عهده می گیرم و اقرار می نمایم تمامی مراحل تهیه ی آن با احترام به اصل امانت می باشد و چنانچه در هر مرحله ای خلاف آن ثابت گردد، کلیه ی عواقب ناشی از محرومیت ها و سلب امتیازات کسب شده به جهت ارایه ی پایان نامه ی مخدوش، بر عهده می باشد. اینجانب خواهد بود.

نام و نام خانوادگی : مینا عسگری

امضا :

تاریخ :

مالکیت نتایج و حق نشر

تمامی حقوق مادی و معنوی این پایان نامه تحصیلی متعلق به دانشگاه هنر اسلامی تبریز است و هر گونه نقل مطلب با ذکر نام دانشگاه هنر اسلامی تبریز، نام استاد راهنما و دانشجو بلامانع است.

تمامی حقوق مادی و معنوی این پایان نامه تحصیلی و محصولات آن (کتاب، برنامه های رایانه ای و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه هنر اسلامی تبریز می باشد. این مطلب باید به نحو مقتضی در تمامی تولیدات اشاره شده ذکر شود.

دانشجویان در صورتی می توانند نسبت به چاپ مقاله ی مستخرج از پایان نامه ی خود اقدام کنند که مقاله به تأیید استاد راهنما رسیده باشد. همچنین به هنگام چاپ مقاله ذکر نام استاد راهنما و مشاور ضروری است. عدم رعایت هر یک از موارد فوق موجب پیگرد قانونی است.

«اداره ی امور آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشگاه»

اظهارنامه‌ی دانشجو

اینجانب ...مینا عسگری...دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته ...فرش...گرایش ...طراحی..گروه فرش .. دانشکده....فرش...دانشگاه هنر اسلامی تبریز به شماره‌ی دانشجویی ۹۱۱۳۱۷۰۴ .. تعهد می نمایم که تحقیقات ارائه شده در این پایان نامه با عنوان ...شناسایی، ریشه یابی و احیاء طرح و نقش قالی شاهسون بغدادی(ارائه یک اثر طراحی مبتنی بر موضوع)..توسط شخص اینجانب انجام شده و صحت و اصالت مطالب نگارش شده مورد تأیید می باشد و در موارد استفاده از کار دیگر محققان به مرجع مورد استفاده اشاره شده است. همچنین تعهد می نمایم که مطالب مندرج در پایان نامه تاکنون برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی توسط اینجانب یا فرد دیگری ارائه نشده است و در تدوین متن پایان نامه چارچوب مصوب دانشگاه را به - طور کامل رعایت کرده‌ام و هرگونه مقاله مستخرج از دستاوردهای این پایان نامه را با ذکر نام استاد راهنما، استاد مشاور و دانشجو منتشر خواهم کرد. همچنین کلیه حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری‌های ناشی از تحقیق، همچنین چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان‌نامه کارشناسی ارشد، برای دانشگاه هنر اسلامی تبریز محفوظ است.

امضاء دانشجو :

تاریخ :

دانشکده فرش، گروه فرش

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته فرش/گرایش طراحی

عنوان:

شناسایی، ریشه یابی و احیاء طرح و نقش قالی شاهسون بغدادی

(ارائه یک اثر طراحی مبتنی بر موضوع)

پژوهشگر:

مینا عسگری

اساتید راهنما:

دکتر علی وند شعاعی

استادان مشاور:

آزاده یعقوب زاده

محمد رضا خیراللهی

پیشگفتار

سفر آغازی است دوباره برای یافتن ، دیدن و همراه شدن با مردمانی دیگر ، همنگ و همجنس خود با تکاهی متفاوت از راه و روشی که ما آن را ، «زندگی » می نامیم .

رفتن، دیدن و لمس کردن این نگاه متفاوت و یافتن راه و روشی از آن در بین فرهنگ ، هنر و آداب و رسوم مردمانی شاید دو فرسخ دور تر از خانه خود تنها دلیلی بود برای انتخاب عنوان این رساله. چراکه علی رغم شناخت باورها و اعتقادات آذین شده در نقش و نگار قالی های عشايری شاهسون، آشنايی و ميزبانی گرم اين عشاير و پذيرفتن ما در حريم شخصی زندگی شان درس هاي بزرگی بود که حاصل توشه ما از اين سفرگردید و بزرگترین درس آن؛ نگاهی دیگر به زندگی، برای خود و نشان دادن گوشه ای کوچک از فرهنگ ، هنر و باورها و اعتقادات نقشينه شده در قالی های شاهسون ها برای شما خوانندگان عزيز می باشد. هرچند نبود شرایط کافی برای پژوهشی بهتر وجود داشت اما تنها انگیزه محقق جدا از مراتع هایی که در این سیر متحمل شد، همکاری و همیاری تمام کسانی است که در این راه با گشاده رویی پذیرای ما در جای جای نقاط کشور عزیزمان بودند .

درابتدا جای دارد از ياري خداوند متعال و زحمات تنها همسفر خود، «پدر عزيزم» و دلگرمی «مادر مهربان» و نيز بزرگواری و راهنمایي استاد گرانقدر: جناب دکتر وند شعاعی، استاد خير الله، استاد یعقوب زاده و استاد گروه فرش دانشگاه هنر اسلامی تبریز، استاد پورنامی، استاد کریم میرزاي، استاد روفه گر و خانم دکتر اکبری قدردانی و تشكير کنم. همچنین عذرخواهی و سپاس فراوان از تمام کسانی که آوردن نامشان بسیار ولی یادشان در این رساله پا بر جاست.

از جمله ، مرکز ملی فرش ايران و اداره امور عشاير استان تهران و همچنین :

- تمامی کادر امور عشايری استان فارس و مردمان خونگرم حوالی دریاچه بختگان نی ریز.
- تمامی کادر امور عشايری شهرستان ساوه و مردمان خونگرم روستا های شاهسون نشین ساوه.
- تمامی کادر امور عشايری شمال غرب «اردبیل» و تجار و بازاریان فرش اردبیل .
- تمامی کادر امور عشايری شهرستان ورامین و مردمان خونگرم روستا های شاهسون نشین ورامین.
- تمامی کادر امور عشايری قزوین و اداره خانه فرش و مردمان روستاهای شاهسون نشین قزوین.
- مدیران شركت فرش ماشيني ماهریس در بخش طراحی و تولید.

بسمه تعالیٰ

مشخصات رساله/پایان نامه تحصیلی دانشجویی

چکیده پایان نامه

عنوان پایان نامه: شناسایی، ریشه یابی و احیاء طرح و نقش قالی شاهسون بغدادی (ارائه یک اثر طراحی مبتقی بر موضوع)

استاد راهنما: دکتر علی وند شعراei استاد مشاور: آزاده یعقوب زاده، محمد رضا خیر اللهم

نام دانشجو: مینا عسگری

تعداد صفحات: ۱۶۳

دکتری ■ کارشناسی ارشد

شماره دانشجویی: ۹۱۱۳۱۷۰۴

تاریخ تصویب: ۹۳/۱۱/۱۶

تاریخ دفاع: ۹۳/۱۱/۲۷

گروه: فرش

دانشکده: فرش

چکیده:

شاهسون‌ها یکی از ایلات بزرگ عشایری در ایران می‌باشند که بنا به اقدامات سیاسی صورت گرفته از سوی حاکمان قدرت در طول تاریخ نواحی مختلف ایران سکنی گزیده‌اند. نواحی شمال غرب، مرکز و نیز جنوب به عنوان سه منطقه اصلی شاهسون نشین در ایران به حساب می‌آیند. هدف از پژوهش حاضر شناسایی طرح و نقش قالی شاهسون ایل بغدادی مناطق مرکزی ایران در قالب عنوان اصلی این رساله و ریشه یابی آن در دیگر مناطق شاهسون نشین شمال غرب و جنوب در قالب عناوین فرعی در این رساله می‌باشد. روش پژوهش توصیفی- تطبیقی و تحلیل اطلاعات به شیوه استقرایی است. روش جمع آوری اطلاعات براساس منابع مکتوب، برای شناسایی سیر روند تاریخی موقعیت اسکان شاهسون‌ها به روش کتابخانه‌ای و مصاحبه و نیز جمع آوری نمونه تصاویر قالی‌ها به روش میدانی، صورت گرفته است. لذباً انتخاب سه منطقه شاهسون نشین به عنوان جامعه هدف (شمال غرب، مرکز و جنوب)، از هر منطقه روستاهای شاهسون نشین انتخاب و به مدت یکسال به صورت میدانی به جمع آوری تصاویر قالی‌ها پرداخته و براساس نمونه تصاویر بدست آمده به مطالعه و ساختار شناسی (لچک، ترنج، متن و حاشیه) نمونه تصاویر منتخب، اقدام شده است. ارزیابی و تحلیل نتایج و اطلاعات بدست آمده از خصوصیات کلی طرح و نقش قالی‌های شاهسونی هر سه منطقه که در استای شناسایی و ریشه یابی طرح و نقش قالی شاهسون ایل بغدادی در دیگر مناطق شاهسون نشین است، نشان می‌دهد که ریشه‌های تاثیر پذیری کلیه ساختارهای طرح و نقش قالی‌های شاهسونی برگرفته از اولین خاستگاه شاهسون‌ها در ایران؛ ناحیه شمال غرب می‌باشد.

واژگان کلیدی: قالی، ساختار شناسی طرح و نقش، ایل شاهسون بغدادی، شاهسون‌های شمال غرب و جنوب ایران.

امضا استاد راهنما:

امضاء: تاریخ:

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: مقدمه و کلیات تحقیق	
۱-۱- مقدمه	۲
۱-۲- مسئله تحقیق	۴
۱-۲-۱- سوال های فرعی مساله تحقیق	۴
۱-۳- فرضیات	۵
۱-۴- پیشینه تحقیق	۵
۱-۵- نوع تحقیق و روش انجام آن	۶
۱-۶- روش جمع آوری اطلاعات و ابزار	۶
۱-۷- جامعه آماری	۷
۱-۸- اهمیت، ضرورت و کاربرد تحقیق	۷
۱-۹- شرح واژه ها و اصطلاحات کلیدی	۸
فصل دوم: پیشینه تاریخی ایل شاهسون (شاهسون های شمال غرب، مرکز و جنوب)	
۲-۱- شاهسون	۱۳
۲-۲- شاهسون های شمال غرب	۱۴
۲-۳- شاهسون های مناطق مرکزی (ایل بغدادی)	۱۵
۲-۴- شاهسون های مناطق جنوب (ایل های اینالو و بهارلو)	۱۵

فصل سوم: مطالعه ساختار شناسی طرح و نقش قالی شاهسون (نمونه های منتخب از سه منطقه: مرکز، شمال غرب و جنوب)

بخش اول: ۱-۳-۱- بررسی قالی های شاهسون های مرکزی (ایل بغدادی)

۲۰	..... ۱-۱-۱- موقعیت اسکان شاهسون های مرکزی (ایل بغدادی)
۲۱	..... ۱-۱-۱-۱- قشلاق شاهسون ها
۲۲	..... ۱-۱-۱-۲- بیلاق شاهسون ها
۲۳	..... ۱-۱-۱-۳- مناطق بررسی شده شاهسون نشین مرکزی در جامعه آماری صورت گرفته
۲۴	..... ۱-۱-۳-۳- قالی های شاهسون مرکزی (ایل بغدادی)
۲۵	..... ۱-۱-۴- اسلوب و ویژگی های فنی بافت
۲۶	..... ۱-۱-۵- خصوصیات کلی طرح های قالی شاهسون بغدادی
۲۷	..... ۱-۱-۶- طبقه بندی طرح های رایج در قالی های این منطقه
۲۸	..... ۱-۱-۶-۱- طرح لچک ترنج
۲۹	..... ۱-۱-۶-۱-۱- سماوری
۳۰	..... ۱-۱-۶-۱-۱-۱- ساختار هندسی طرح لچک ترنج سماوری
۳۱	..... ۱-۱-۶-۱-۱-۱-۲- الف) ترنج
۳۲	..... ۱-۱-۶-۱-۱-۱-۳- ب) لچک
۳۳	..... ۱-۱-۶-۱-۱-۲- ج) نقشمايه های متن
۳۴	..... ۱-۱-۶-۱-۱-۲- د) حاشیه
۳۵	..... ۱-۱-۱- حاشیه دوست کامی

۳۴.....	۲) حاشیه هندسی ستاره هشت پر.....
۳۵.....	۳) حاشیه آلمان گول.....
۳۶.....	۱-۳-۶-۲- طرح حوض دار.....
۳۷.....	۱-۳-۶-۱- شیرازی.....
۳۸.....	۱-۱-۲-۶-۱- ساختمانهندسی طرح حوض دار (شیرازی).....
۳۸.....	الف) ترجمه.....
۳۹.....	ب) لچک.....
۳۹.....	ج) نقشمايه های متن.....
۴۰.....	د) حاشیه.....
۴۱.....	۱-۳-۶-۲-۲- توپی.....
۴۲.....	۱-۳-۶-۲-۲- ساختمانهندسی طرح حوض دار (توپی).....
۴۲.....	الف) ترجمه.....
۴۳.....	ب) لچک.....
۴۴.....	ج) نقشمايه های متن.....
۴۴.....	د) حاشیه.....
۴۵.....	۱-۳-۶-۳- طرح های متنوع با اسم خاص.....
۴۵.....	۱-۳-۶-۱- گیلاسی.....
۴۶.....	۱-۳-۶-۱-۱- ساختمانهندسی طرح ترنجی (گیلاسی).....
۴۶.....	الف) ترجمه.....
۴۷.....	ب) لچک.....

ج) نقشمايه های متن.....	۴۷
د) حاشیه.....	۴۷
۳-۱-۶-۲-۳-۱-۴۸.....	
۳-۱-۶-۲-۳-۱-۴۹..... ساختار هندسی طرح لچک ترنجی (کمپانی)	
الف) ترنج.....	۴۹
ب) لچک.....	۴۹
ج) نقشمايه های متن.....	۵۰
۳-۱-۷-۱-۵۱..... (جمع بندی) خصوصیات کلی طرح و نقش قالی شاهسون های مرکزی «ایل بغدادی»	
الف) ترنج.....	۵۱
ب) لچک.....	۵۲
ج) نقشمايه های متن.....	۵۳
د) حاشیه.....	۵۴
بخش دوم: ۲-۳- بررسی قالی های شاهسون های شمال غرب (ایل شاهسون)	
۳-۱-۲- موقعیت اسکان شاهسون های شمال غرب (ایل شاهسون).....	۵۶
۳-۲-۲- مناطق بررسی شده شاهسون نشین شمال غرب در جامعه آماری صورت گرفته.....	۵۹
۳-۲-۳- سابقه تاریخی قالی های شاهسون شمال غرب.....	۵۹
۳-۲-۴- اسلوب و ویژگی های فنی بافت.....	۶۱
۳-۲-۵- خصوصیت کلی طرح ها.....	۶۲
۳-۲-۶- طبقه بندی طرح های رایج در قالی های شاهسون های شمال غرب.....	۶۴

۶۶.....	۱-۶-۲-۳- طرح لچک ترنج
۶۶.....	۲-۳- ۱-۶- سماوری
۶۸.....	۱-۶-۲-۳- ساختار هندسی طرح لچک ترنج سماوری
۶۸.....	الف) ترنج
۷۰	ب) لچک
۷۱.....	ج) نقشایه های متن
۷۱.....	د) حاشیه
۷۲.....	۲-۶-۲-۳- طرح حوض دار (گول)
۷۲.....	۲-۳- ۱-۶- ترنجی «گول»
۷۵.....	۲-۳- ۱-۶- ساختار هندسی طرح ترنجی «گول»
۷۵.....	الف) ترنج
۷۶.....	ب) لچک
۷۶.....	ج) نقشایه های متن
۷۷.....	د) حاشیه
۷۸.....	۲-۳- ۳-۶- طرح های متنوع با اسم خاص
۷۸.....	۲-۳- ۱- کله قوچی
۸۰	۲-۳- ۱-۳-۶- ۲- ساختار هندسی کله قوچی
۸۰	الف) ترنج
۸۰	ب) لچک
۸۰	ج) نقشایه های متن
۸۰	د) حاشیه

۸۱.....	۲-۳-۶-۲-۳- سوماک.....
۸۳.....	۱-۲-۳-۶-۲-۳- ساختمان هندسی سوماک.....
۸۳.....	الف) ترجمه.....
۸۳.....	ب) لچک.....
۸۴.....	ج) نقش‌مایه‌های متن.....
۸۴.....	د) حاشیه.....
۸۵.....	۳-۳-۶-۲-۳- گول پودنیس.....
۸۷.....	۲-۳-۳-۶-۱- ساختمان هندسی گول پودنیس.....
۸۷.....	الف) ترجمه.....
۸۷.....	ب) لچک.....
۸۸.....	ج) نقش‌مایه‌های متن.....
۸۸.....	د) حاشیه.....
۸۹.....	۲-۳-۷- (جمع بندی) خصوصیات کلی طرح و نقش قالی شاهسون‌های شمال غرب
۹۰.....	الف) ترجمه.....
۹۰.....	ب) لچک.....
۹۲.....	ج) نقش‌مایه‌های متن.....
۹۳.....	د) حاشیه.....
بخش سوم: ۳-۳- بررسی قالی‌های شاهسون‌های جنوب (ایل‌های بهارلو و اینالو)	
۹۶.....	۱-۳-۳- موقعیت اسکان شاهسون‌های فارس (ایل‌های اینالو و بهارلو).....
۱۰۰.....	۲-۳-۳- مناطق بررسی شده شاهسون نشین جنوب در جامعه آماری صورت گرفته.....

۱۰۰	۳-۳-۳- سابقه تاریخی قالی های شاهسون جنوب (ایل های اینالو و بهارلو)
۱۰۲	۴-۳-۳- اسلوب و ویژگی های فنی بافت
۱۰۴	۵-۳-۳- خصوصیت کلی طرح ها
۱۰۶	۶-۳-۳- طبقه بندی طرح های رایج در قالی های شاهسون های جنوب (اینالو و بهارلو)
۱۰۸	۱-۶-۳-۳- قالی های چند حوضی
۱۰۸	۱-۶-۳-۳- ترنجی مرغی
۱۱۱	۲-۱-۶-۳-۳- ساختار هندسی طرح ترنجی مرغی
۱۱۱	الف) ترنج
۱۱۱	ب) لچک
۱۱۲	ج) نقشمايه های متن
۱۱۲	د) حاشیه
۱۱۳	۲-۱-۶-۳-۳- ترنجی «مرغ و درخت»
۱۱۴	۲-۱-۶-۳-۳- ۱- ساختار هندسی ترنجی (مرغ و درخت)
۱۱۴	الف) ترنج
۱۱۴	ب) لچک
۱۱۵	ج) نقشمايه های متن
۱۱۵	د) حاشیه
۱۱۶	۳-۱-۶-۳-۳- شاه نشین
۱۱۷	۳-۱-۶-۳-۳- ۱- ساختار هندسی طرح شاه نشین
۱۱۷	الف) ترنج
۱۱۷	ب) لچک

ج) نقشمايه های متن.....	۱۱۷.....
د) حاشیه.....	۱۱۸.....
۳-۳-۶-۱-۴-۴- طرح ترنجی برگ بیدی.....	۱۱۹.....
۳-۳-۶-۱-۴- ساختار هندسی طرح ترنجی برگ بیدی.....	۱۲۰.....
الف) ترنج.....	۱۲۰.....
ب) لچک.....	۱۲۰.....
ج) نقشمايه های متن.....	۱۲۱.....
د) حاشیه.....	۱۲۱.....
۳-۳-۶-۲- پنج ترنج.....	۱۲۲.....
۳-۳-۶-۱- ساختارهندسی طرح پنج ترنج.....	۱۲۴.....
الف) ترنج.....	۱۲۴.....
ب) لچک.....	۱۲۵.....
ج) نقشمايه های متن.....	۱۲۵.....
د) حاشیه.....	۱۲۵.....
۳-۳-۶-۳- سه کله.....	۱۲۶.....
۳-۳-۶-۳-۱- ساختار هندسی طرح سه کله.....	۱۲۷.....
الف و ب) ترنج و لچک.....	۱۲۷.....
ج) نقشمايه های متن.....	۱۲۸.....
د) حاشیه.....	۱۲۸.....
۳-۳-۷-(جمع بندی) خصوصیات کلی طرح و نقش قالی شاهسون های جنوب.....	۱۲۹.....
الف) ترنج.....	۱۲۹.....

۱۳۰.....	ب) لچک
۱۳۲.....	ج) حاشیه
۱۳۳.....	د) نقش‌مایه‌های متن
فصل چهارم: ارزیابی و تحلیل نتایج و اطلاعات بدست آمده	
۱۳۵.....	۴-۱- ارزیابی و تحلیل نتایج و اطلاعات بدست آمده
۱۳۵.....	۴-۲- طرح و نقش قالی شاهسون
۱۳۶.....	۴-۳- مطالعه تطبیقی
۱۳۷.....	۴-۴- طبقه‌بندی طرح قالی‌های ایران
۱۳۸.....	۴-۵- تقسیمات عناصر تشکیل دهنده طرح
۱۴۰.....	۴-۶- ساختار شناسی قالی‌های شاهسون (در سه منطقه شمال غرب، مرکز و جنوب)
۱۴۰.....	الف) ترنج
۱۴۰.....	۴-۶-۱- شاهسون شمال غرب
۱۴۱.....	۴-۶-۲- شاهسون‌های مرکز (ایل بغدادی)
۱۴۳.....	۴-۶-۳- شاهسون جنوب (ایل های اینالو و بهارلو)
۱۴۴.....	ب) لچک
۱۴۵.....	ج) نقش‌مایه‌های متن
۱۴۷.....	د) حاشیه
فصل پنجم: پروژه نهایی	
۱۵۰.....	۵-۱- هویت یابی در نقش و نگار قالی ایرانی (ایل شاهسون)
۱۵۰.....	۵-۲- معنا و مفهوم هویت

۱۵۲.....	۳-۵- طرح لچک ترنج سماوری ایل شاهسون.....
۱۵۳.....	۴-۵- طرح لچک ترنج سماوری ایل شاهسون بغدادی.....
۱۵۴.....	۵- مراحل کار عملی و احیاء طرح قالی لچک ترنج سماوری.....
۱۵۵.....	الف) ساختار فرمی طرح لچک و ترنج سماوری .....
۱۵۶.....	ب) حاشیه مشترک بین سه منطقه بررسی شده شاهسون ها (شمال غرب ،جنوب ،مرکز).....
۱۵۷.....	ج) کاربرد عناصر نقشمايه های قالی های مناطق شاهسونی شمال غرب و جنوب در متن .....
۱۵۸.....	۶- نو آوری و احیاء طرح، جهت کاربردی کردن نقشه طراحی شده .....
۱۶۰.....	نتیجه گیری نهایی .....
	منابع و مأخذ.....

فهرست تصاویر

صفحه	عنوان
۲۱.....	تصویر ۳-۱-۱- نمایی از دشت های شاهسون نشین مناطق روستایی قزوین (نگارنده).....
۲۲.....	تصویر ۳-۱-۲- اولین روستای تاریخی ایل بغدادی درمسیر جاده قدیم ساوه به قم(نگارنده).....
۲۲.....	تصویر ۳-۱-۳- تصویری از روستای شاهسون نشین کوه های خرقان (نگارنده).....
۲۸.....	تصویر ۳-۱-۴- طرح لچک ترنجی (سماوری)روستای امیرآباد شهریار(نگارنده).....
۲۸.....	تصویر ۳-۱-۵- طرح لچک ترنجی (سماوری)روستای انجیل آوند ساوه(نگارنده).....
۲۹.....	تصویر ۳-۱-۶- طرح لچک ترنجی (سماوری)روستای امیرآباد شهریار (نگارنده).....
۲۹.....	تصویر ۳-۱-۷- طرح لچک ترنجی (سماوری)روستای احمد آباد ساوه (نگارنده).....
۳۳.....	تصویر ۳-۱-۱۴- نقشمايه های به کاررفته در متن قالی لچک ترنج سماوری(نگارنده).....
۳۴.....	تصویر ۳-۱-۱۵- حاشیه دوست کامی به همراه آنالیز خطی آن (نگارنده).....

تصویر ۳-۱۶-۱- حاشیه هندسی ستاره هشت پر به همراه آنالیز خطی آن (نگارنده).....	۳۴
تصویر ۳-۱۷-۱- نمونه از حاشیه آلمانی «گل سیب» در قالی شاهسون (ایل بغدادی) (نگارنده).....	۳۵
تصویر ۳-۱۸-۱- طرح چند حوضی(شیرازی) روستای استرج خرقان(نگارنده).....	۳۷
تصویر ۳-۱۹-۱- طرح چند حوضی(شیرازی) روستای امیر آباد(نگارنده).....	۳۷
تصویر ۳-۲۱-۱- نقوش حیوانی به کار رفته در متن قالی شیرازی(نگارنده).....	۳۹
تصویر ۳-۲۲-۱- حاشیه پلکانی قالی شیرازی به همراه آنالیز خطی آن(نگارنده).....	۴۰
تصویر ۳-۲۳-۱- طرح چند حوضی دو ترنج (توبی) روستای آراسنج قزوین (نگارنده).....	۴۱
تصویر ۳-۲۴-۱- طرح حوضی تک ترنج (توبی)روستای امیر آباد (نگارنده).....	۴۱
تصویر ۳-۲۵-۱- طرح چند حوضی (توبی) روستای شاهسون کنده ساوه (نگارنده).....	۴۲
تصویر ۳-۲۶-۱- طرح چند حوضی (توبی)روستای کلنجهن خرقان (نگارنده).....	۴۲
تصویر ۳-۳۰-۱- نقش مرغ و درخت،شاخصه اصلی نگاره های قالی توبی نقشه (نگارنده).....	۴۴
تصویر ۳-۳۱-۱- حاشیه برگ و جام(درناخ،ناخن) قالی های توبی شاهسونی (نگارنده).....	۴۴
تصویر ۳-۳۲-۱- طرح ترنجی (گیلاسی)بازار فرش فروشان قزوین (نگارنده).....	۴۵
تصویر ۳-۳۳-۱- طرح ترنجی(گیلاسی)روستای امیرآباد شهریار(نگارنده)	۴۵
تصویر ۳-۳۵-۱- نقشمايه های شاخه های گیلاس درون متن طرح ترنجی(گیلاسی) (نگارنده).....	۴۷
تصویر ۳-۳۶-۱- حاشیه طرح گیلاسی به همراه آنالیز خطی آن (نگارنده).....	۴۷
تصویر ۳-۳۷-۱- طرح لچک ترنجی(کمپانی)، روستای سقانلیق ساوه (نگارنده).....	۴۸
تصوبر ۳-۱-۲- نمایی از بازار فرش اردبیل و آقای علیزاده همراه و راهنمای ما در شناسایی قالی های شاهسون عکس از نگارنده: تاریخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۲.....	۵۸
تصویر ۳-۲-۲- طرح لچک ترنجی سماوری،روستای شمسیر (نگارنده).....	۶۶

- تصویر ۳-۲-۳- سماوری، قدمت ۱۵۰ ساله، بافت قفقاز (مجموعه شخصی استاد روفه گر)..... ۶۷
- تصویر ۳-۴- سماوری، قرن بیستم، شیروان (Azadi,Kerimov,Zollinger,2001,36 ۱)..... ۶۷
- تصویر ۳-۵- سماوری، قرن بیستم، قره باغ، (Azadi,Kerimov,Zollinger,2001)..... ۶۸
- تصویر ۳-۱۱- نقوش به کاررفته در متن قالی سماوری، شمال غرب روستای شمسیر، (نگارنده). ۷۱
- تصویر ۳-۱۲- فرم هندسی حاشیه بزرگ در قالی سماوری روستای شمسیر(نگارنده)..... ۷۱
- تصویر ۳-۱۳- طرح ترنجی «گُول» به همراه آنالیز خطی بافت مشکین (نگارنده)..... ۷۳
- تصویر ۳-۱۴- طرح ترنجی «گُول» به همراه آنالیز خطی بافت مشکین (نگارنده). ۷۳
- تصویر ۳-۱۵- طرح ترنجی «گُول» بافت مشکین (نگارنده)..... ۷۴
- تصویر ۳-۱۶- طرح ترنجی «گُول» بافت مشکین (نگارنده)..... ۷۴
- تصویر ۳-۱۷- طرح ترنجی «گُول» (ترنج) بافت مشکین (نگارنده)..... ۷۴
- تصویر ۳-۲۲- کله قوچ، شمال غرب، ارشق (نگارنده)..... ۷۸
- تصویر ۳-۲۳- کله قوچ، قفقاز (W.MacDonald, 1988,248)..... ۷۸
- تصویر ۳-۲۴- نمونه های از کله قوچی از قالی های شاهسون های شمال غرب (نگارنده). ۷۹
- تصویر ۳-۲۶- حاشیه دوست کامی قالی کله قوچی شاهسون شمال غرب(نگارنده)..... ۸۰
- تصویر ۳-۲۷- سوماک (مجموعه استاد خیر اللهی)..... ۸۲
- تصویر ۳-۲۸- سوماک (Azadi-Kerimov-Zolinger,2001,259)..... ۸۲
- تصویر ۳-۲۹- سوماک (Ford,1989,241)..... ۸۲
- تصویر ۳-۳۲- نقشماهی انتزاعی و هندسی متن (نگارنده)..... ۸۴
- تصویر ۳-۳۳- حاشیه «چخماق» قالی سوماک (نگارنده)..... ۸۴
- تصویر ۳-۳۴- سَگَگِيزلى قول بافت مشکین (نگارنده)..... ۸۶

- تصویر ۳-۲-۳۵ - سگگیزلی قول بافت مشکین (مجموعه استاد خیر اللهی) ۸۶
- تصویر ۳-۲-۳۶ - گول پودنیس، بافت گنجه (Azadi-Kerimov-Zolinger, 2001, 439) ۸۶
- تصویر ۳-۲-۴۰ - نقشمايه های به کار رفته در قالی گول پودنیس (نگارنده) ۸۸
- تصویر ۳-۲-۴۱ - نقشمايه مرغی (قوش) به کار رفته در حاشیه قالی شاهسونی (نگارنده) ۸۸
- تصویر ۳-۱-۳ - خط ساحلی دریاچه بختگان نی ریز فارس ، عکس ازنگارنده: تاریخ ۱۳۹۲/۱۰/۵ ..... ۹۷
- تصویر ۳-۲-۳ - تصویری ازخانواده شاهسونی عکس ازنگارنده: تاریخ ۱۳۹۲/۱۰/۵ ..... ۹۹
- تصویر ۳-۳-۳ - شمائی ازآداب و رسوم ستی کلاف های ریسیده شده توسط بافنده نی ریزی عکس ازنگارنده ۱۳۹۲/۱۰/۵ ..... ۱۰۳
- تصویر ۳-۴-۳ - قالی نی ریز، سده چهاردهم (پرهام، ۱۳۷۵، ۱۵۸) ۱۱۰
- تصویر ۳-۵-۳ - قالی نی ریز ، همان، ۱۳۷۵ (۱۳۳۱/۱۳۱۳) (۱۲۲، ۱۳۷۵) ۱۱۰
- تصویر ۳-۶-۳ - قالی ترنجی مرغی نی ریز ، شهرستان نی ریز (نگارنده) ۱۱۰
- تصویر ۳-۱۰-۳ - حاشیه گل سیب، به کاررفته در قالی های ترنجی مرغی (نگارنده) ۱۱۲
- تصویر ۳-۱۱-۳ - قالی ترنجی «مرغ و درخت» بافت نی ریز (نگارنده) ۱۱۳
- تصویر ۳-۱۵-۳ - حاشیه اصلی قالی ترنجی (مرغ و درخت) (نگارنده) ۱۱۵
- تصویر ۳-۱۶-۳ - شاه نشین، روستای بنوان (نگارنده) ۱۱۶
- تصویر ۳-۲۰-۳ - حاشیه قالی شاهنشین (سرحدی) (نگارنده) ۱۱۴
- تصویر ۳-۲۱-۳ - طرح برگ بیدی در خانه پیرزن و پیرمرد شاهسونی (نگارنده) ۱۱۹
- تصویر ۳-۲۵-۳ - حاشیه دوست کامی، در مناطق روستایی نی ریز فارس (نگارنده) ۱۲۱
- تصویر ۳-۲۶-۳ - قالی پنج ترنج، بافت نی ریز (نگارنده) ۱۲۳
- تصویر ۳-۲۷-۳ - نقشمايه های هندسی ترنج، قالی های پنج ترنج نی ریز (نگارنده) ۱۲۴

تصویر ۳-۳۰-۳- حاشیه معروف قالی پنج ترنج مناطق روستایی بافت نی ریز(نگارنده).....	۱۲۵
تصویر ۳-۳۱-۳- قالی سه کله بافت نی ریز (نگارنده)	۱۲۶
تصویر ۳-۳۸-۳- حاشیه گل ، یکی از حاشیه های رایج قالی های عشاپری ایلات ترک نشین شرق فارس (نگارنده).....	۱۲۸
تصویر ۵-۱- گونه های مختلف طرح لچک ترنج سماوری و طرح خطی ترنج ولچک (نگارنده) ..	۱۵۲..
تصویر ۵-۲- طرح لچک ترنج سماوری، شاهسون بگدای (نگارنده).....	۱۵۳
تصویر ۵-۷- تصویری از بافت فرش سماوری تکمیل شده (فرش ماشینی ماهریس بافت).....	۱۵۷

فهرست تصاویر خطی

عنوان	
صفحه	
تصویر ۳-۱۱- آنالیز نقش توسباغا (لاک پشت)در فرم هشت ضلعی مرکز ترنج (نگارنده).....	۳۱
تصویر ۳-۱۲- آنالیز خطی فرم لچک سماوری(نگارنده).....	۳۲
تصویر ۳-۱۳- آنالیز خطی فرم لچک سماوری(نگارنده).....	۳۲
تصویر ۳-۲۰- نقش آنالیز نگاره مرغی قرار گرفته در ترنج حوضی (شیرازی)(نگارنده).....	۳۸
تصویر ۳-۲۷- ترنج فرعی طرح ترنجی توپی(نگارنده).....	۴۳
تصویر ۳-۲۸- ترنج اصلی طرح ترنجی توپی(نگارنده).....	۴۳
تصویر ۳-۲۹- آنالیز خطی ساختار فرم لچک، طرح چند حوضی (توپی) (نگارنده).....	۴۳
تصویر ۳-۳۴- آنالیز خطی ترنج مرکزی در طرح ترنجی (گیلاسی) (نگارنده).....	۴۶
تصویر ۳-۳۸- نسبت قرارگیری طرح خطی ترنج در ساختار کلی (نگارنده).....	۴۹
تصویر ۳-۳۹- نسبت قرارگیری طرح خطی لچک در ساختار کلی(نگارنده).....	۴۹
تصویر ۳-۴۰- طرح خطی ساختار شبکه ای متن(نگارنده).....	۵۰